

Изложи Педјаком.
Цајева:

За све остале земље у ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на годину 20 франака, на по године 10 франака, на четврт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГО РИДА

ДИСТ ЗА ПОДІЛІКУ І КІЛЬКОЕ ВНОСТЬ.

ЦЕТИНЬЕ. 24. Августа.

Скетаак Њ. В. Цара руског са
Тесаром аустријским у Кромјерижу
никако непа мире управничима па,
како гдје, и владаонима сијетског ми-
нијења, величим и малим новинарима;
и сва је прилика да ће им тај дога-
ђај у својим поштљедицама још поду-
же задавати посла. Већи сами спо-
љашњи врд скетаака, она страна го-
га додјељива коју је могао видјети
сваки грађанин тог словенског мјеста,
довољан је био да ћаког увијери о
важности и замашају те појаше. Уз-
мимо само шта би такъ појаш значи-
ла у обичном, праљатиси животу, из-
међу некрупнисаних људи, немироно-
мазаних глава. Доће ми мој сусјед у
походе. Ја га лијепо дочекам, а на
пласку, прапитајући се с њим, наго-
вјестим, како бах рад био вратити му
љубав, доћи њему у походе. На то ће
он мени најљубазије: „Доћи, драги
мој сусједе, биће им вратило; па
немој сам да дођеш, но доведи и то-
спођу, па и дјену, и браћу, доведи
ми сву твоју сијетлу поподицу; а па
моја ће се породица наћи на окуву,
довешћу и жену и сина или и ког
брата и рођака, па ћемо лијепо у ве-
сесљу и љубави провести један крајин-
дан“. Кад нас во тако својски позо-
ве и ми се том позиву одазовемо те-
наћемо да нас је сусјед и пријатељ
тако дочекао да ће љеште, то није
искреније једва може замислiti, онда
свима нашим знацима, унраво свима
којима смо ми знаци и који то виде,
могу бити јасно да се нају поуз-
данјији

мора бити јасно да се међу пама утврдила присва пријатељска веза. Исто тако бива међу владаоцима, само што у тим друштвеним висинама то много више значи; јер обичан човјек лакше се креће, он може да склапа и расклапа пријатељства без опасности по своју окoliniу, то се тиче самог њега и његове породице. Но владаоц исти на себи образ гарда свога, своје државе и то му управља свако дјело, према томе удешава своје понашање. Он зна да у њега гледају милијони очију, да су милијони срдаца у тај час њему поверили своје жеље, милијони глава њему послали своје мисли. На кад ће таки владаоци, у инујој свијести о важности свога дјела, пријеше на такав састанак, онда то јамачно мора имати врло замашан значај.

Зато рекосмо да је природно што се сви сајстки чланови стварају до

између старог и новог пољског Мојсија. Као што је Синајски имао двије таблире, па једној заповједи те се тишу Бога, а на другој у негледу чвјека и друштва; тако је, и нехочине, подијелио и пољски Мојсије своје. На једној су оне тачке те се разумију по себи, а на другој ове којима је мучно вјеровати. Јер, кад се п. кр. на једноме мјесту каже, да није било разговора у унутрашњимпитањима једне и друге наредице, то се тако по себи разумије, као кад би се казало да је угљављено: ако би се десно какав искорашум између Цара и Царице, или Кара и Напљедника, Кесар се не ће у томијешати, или обратно. Исто се тако разумије да ће обје стране гонити анархисте, *дигамагарде* (друго су социјалисте, међу којима, у ширем смислу, могу бити пајевјетања имена сплетене науке, као што је есцојалог Спенсер), као што ће сваки гомилантикући који запали кућу његовог сусједа. Но кад нам пољски Мојсиј прича да је угљављено ако би „један од тројице“ био у певоди да се погађа са каквим „четвртим“ то ће чинити „са отвореним картама према осталој двојици“, то му је мучно вјеровати већ ради тога, што би такова тајка била беспоедица, јер значила би, да су карте према оном четвртом затворени (осим ако нијесу од зада „маркиране“, што бар у таком друштву не бива), а то би овомогућило сваки договор са тим „четвртим“.

Ма смо се око тога само затеки позабавили да бисмо нашим читоцима једном за свагда доказали неизузданост, управо немогућност тако брзог и тобож тачног сазнаваја дого-вора такве врсте. Таки нам изијесита-чи долазе пуно налих па оне, о који-ма јелах бечки шаљиви лист ономадне рече, да завиде Бисмарковом исету те је могло слободно слушати његов разговор са Калиокијем у Баршину.

Но није нам ни нужде прислушивати, ни царева ни њихових министара, па да можемо просудити бар у

стка, па да можемо просудити бај у ком се правцу водио разговор о политичким читањима, било између царева, било између министара њихових. Прије како по што приступимо томе, не

је так по што приступио томе, неће бити сувишно, у овом случају, испитати, био договор какав му драго да ли је јамачно и зоуздано, да ће се све извршити што се у Кромјери
и у другима.

Извршење обавезе или обећања у опште зависи од двајс чинилце: од воље и од могућности, од слободе рада, од потпуности власти сваке уговорне странке.

У погледу воле нема никакве сумње, да је та чинилаца извршења и на једној и на другој страни потпуна, необорична, о томе није потребе даље говорити, то је *indiscutable*.

Цар је неограничен господар у својој великој царевини, у свој Русији. Он је „самодржац“ од Балтијског мора до Тихог океана, од вјечног леда Нове Земље до близу врата жарке Индије. Извита не пречињава слободног израза његове иницијативе, која је сама најбоље равња према и треби.

и жеља свога народа, из кога највише
арде су своју моћ и власт. Најпотпу-
нија, најбездесовинја је та слобода
влаže, та власт извршења, то његра-
ничено самодржавство рускога Цара у
„Заграницим“ питачима. На тој страни
ко даље нема сумње ни у други чи-
нијац извршења договора, као што га
има ни на једној у погледу приступ, у
погледу волje.

Мајо су друкчије признати "тескоти" у њесаревини, у Аустро-Угарској. Као што већ име показује, држава је подијељена на двије поглавне скоро независне јединице од друге. Тесар изје само по називу па и у ствари двоструки владалиц та изје сажети "цар аустријски", па и "црквљи угарски", а тај је пријавка да ће из прве круне појти на тројицу, "короначеску", круну га Вајцмана. Тесар је свима својим државама и поддома дао устав, самоуправу, према произошти привреде и потреби свакога краја или изједињења. Но изједињама је утврђено да дијели цар је своју владајачку власт са збором, представљеног у једном скунитинском "са слободном избором". Само је једноја себи задржала неподијељено, право „рата и мира“ и право милости. Све остале власти прејестола извршује Тесар према наредбама устава. Ни „заграницна“ ни тања, ни сама спољна политика није наузећа из тог уставног самоограничења. О њој вијећају т.зв. делегације и је скунитинско изасланство састављено из одабравоке угарског сабора и бечког „царевинског вијећа“. А правац и усјех тога вијећаја стоји до већине у Нешти и Бечу, у Нешти, од како је "устав" обновљен завијек до Маџара, а у Бечу преће до Италијанаца, сада так да Словенија падне до Чеха и Позака.

Према томе рађа се питање, како би се испоштале тако састављене таким духом задахнуте делегације кад би им влада предложила какав предлог те би извирао из договора у Кромјерижу, у ком би се отгледала слога и споразум између Цара и Кесара?

Званично се, наравно, јавило да Тиса ичије за то изостао од Кромјерија
рика што икада доћи, пошто
што је оболиво. Разумaje се да се
са много страна посужњало у велику
омиљеност те болести, а њеки су бани
изјавили своје ујверење, да је то са
мо поговор и да је стање Тисиног
здравља сасвим обично. У очи са
стапка Кромјеријског писац је о том
париски лист *Le Temps* и показа
је без икаквог окопишења своје ми
шљење, да Тиса за то није дошао
Кромјерију на састанак, што Маџар
у оните гледају на тај чин попрјеком
а Тиса, рада свога гласа у вароду
не смије његу да учини, што би се
тако притискало илеменској свијести
да не речем навади, народа маџарског
као што би било кад би првак народ
ни пошао да поклоњење „московском
Цару“. Париски лист објављује тај
противност мржњом Маџара и
Русе, те види у том поступку пози
тику срца, а не политику разума, и
те стране га осуђује беузгодно.

Да Руси Маџарима нијесу изјашњаја народ о томе не може бити сумње, а до дуне, имају и рашта не бити заљубљени у Русију. Народ је, као и појединачни човјек, заонимао. Маџари не могу да избораве, да је Русија сломила 1848-е године код Визлачана илаког устанак за слободу и независност. Мада се шеће гроховити, остаје жвок у помежном ериу. Како луди дуго вијате увреду, а икада брзо избјегавате унапред узбуну, пај боле изазивају тај слугај руске интервенције. Тако је било. Шаумантијији изборавали су се у Русију за четири године, али се ипак често десило

Биједије, да се врати све раније
изгубљено јамање. Као што се
имају изабрачуне, то ће бити бечког
министарства, ако ће бити таја која не ста-
де и трохи и биди да ће схваћених
саједничких коалиција обје наредише,
такође једном застапи и мађарске „драж-
ње“ испред неумоливих жалитеља ствар-
не потребе међународних односа. Кад
бисмо ми вјеровали да Тиса хоти
и да не није дошао у Кремљорик, и ми
бисмо чистази уз минијање мађарског
листа, да је поступак угарацког мини-
стра-зредејдника, Коломана Тисе, у-
право дјетињаст, емијешан (ridicule). Но позијајући из ближе ве-
лику отврдност и водичику разбери-
тошт тог отмјеног држатчика угараца,
и једва да можемо вјеровати у то.

Јер, пај би се Угарска баш-пхтјела одуријети споразуму и приснијој вези Аустро-Угарске са Русијом, она би на другој страни у томе смјеру мучно памтила поузданних помагача и ослонана. У другој половини монархије једино су П о л а ц и , који би у таком покушају можда пристали уз угарске делегате. Но и они једва да би били поузданни. П о л а ц и газички морају увидјети да њима, кад би хијели окренути точак аустријске спољне политике сасвим на своју воденицу, не би било довољно сметати слози и споразуму с Русијом, по би се јеше морали напречијти да разбуџају и слогу и споразум са Њемачком, а толико увиђа и пајзанесенја смијест, без даљег размишљања, да је то сасвим немогуће. Те како су се и газички политичари, од како су у већини и постали способни за владу, имајући већ свога човјека на једном од од рапоражених министарских мјеста,

научили рачувати са стварним приликама, једва да би „мудри и обазриви“ Тиса подлагао основе своје опозиције, кад би је било, на таку удавницу. Осим Польака сви остали Словени западне Њесаревине пристаје с одушевљењем уз Кромјеринку подпитаку свога владаоца, па ни сами Нијемци неће јој се противати; та није запајотмјеније гласило њемачке опозиције аустријске, „Нова Сл. Преса“, баш ондј, скоро једини њемачки лист у Аустрији, који, брзо послије берлинског конгреса, особито пак од кад му је стражак у мањини, пеирестано опомнише на споразум с Русијом, особито сваком приликом одлучи укорава руске омразнике између Мацдри и Польака, као што је в спомадије жестоко осудло краковске академичаре, који се дигоше на славнога Мътеша, што је овај устао у обрану галичкима Русима.

Но баш кад би г. Тврда и бис-
кољај да се одуире испуњеним
кромјеришког састанка, једза би се
мојло надати да ће успјети. Ошант

Прилогорско Поморство.

УЦИВ, 18. Августа. — Ове недјеље имали смо ветрове од I. и IV. категорије уз крште и за време темпера, мало да не ведро, и харче море.

Доједрише:

Траб. при. «Аэрлес», тон. 16, кап. Алеја Хаји, из Котора, празан.

Траб. при. «Бел Маре», тон. 25, кап. Сулејман Закула, из Валане, крат руј.

Траб. при. «Сахиви Бахер», тон. 30, кап. Абидин Закула, из Обота, крат руј.

Барка при. «Баня Сортес», тон. 1, кап. Ђорђија Јелић, из Бара, крат разне трговине.

Брац. при. «Душа Моја», тон. 4, кап. Јован Јовановић, из Риска празан.

Брац. при. «Живко», тон. 3, кап. Алеја Уса, из Бодана, празан.

Барка при. «Бел Фиор», тон. 4, кап. Мехмет Бужука, из Спача, крат брасна.

Брац. тур. «Ардиле», тон. 10, кап. Ахмед Сулејман, из Бодана, празан.

Доједрише:

Траб. при. «Тре Фратели», тон. 32, кап. Сулејман Мустафа, из Тријеште, крат руј.

Траб. при. «Травада Фиље», тон. 22, кап. Бранко Осман, из Обота, крат разне трговине.

Брац. при. «Живко», тон. 3, кап. Алеја Уса, из Бодана, празан.

Брац. при. «Душа Моја», тон. 4, кап. Јован Јовановић, из Бара, крат струја.

Брац. тур. «Ардиле», тон. 10, кап. Ахмед Сулејман, из Кифе, празан.

Бар, 20. Августа. — Прве дате ове недјеље имали смо средње ветрове од IV. квадранта, па већ тога јужне много пута с кнапом, гравитацијом и сјеверјем.

Барометар снажно се је на 75—6.

Саље температуре Рем. 22.

12. ов. м. врати се из Краја и Арбаније пар. ауе. уг. «Јенија», тон. 424, кап. Џ. де Гравагано, са неколико путника и трговине за ову луку.

14. ов. м. дође из Тријешта и Далмације, автоброд кук. уг. «Фиуме», тон. 429, кап. А. Лукић. Исти учитељ своје операције за ову луку и продужи линију до Кифе.

17. ов. м. дође од поћаде из Монополи траб. итал. «Ил Салваторе», тон. 43, кап. До буто Ђеванчи, крат елака и крша (туфа) за Државу.

Јучер врати се уредно из Краја и Арбаније вишеменута пароброд «Фиуме», кап. А. Лукић, која као обично учитељ своје операције окреће и продужи линију за Далмацију до Тријешта.

Телеграми „Гласа Прилогорца“.

МАДРИД, 24. Августа. — Огромна множина свијета стекла се око става посланства немачкога, сломила му прозоре, заришила заставу њемачку и разбучила је на комаде, за тијем повиши пепире на палате преједника министарства иштићи на сав глас да се објави рат Њемачкој. Уијерава се да ће бити импровизовано министарство за обрачу народни.

РАЗНЕ БИЉЕНИКЕ.

„Име Срб“. Погнати је ствар да су се „подаји“ сви Словени свали јединим истим именом Срби, и да је много времена прошло докле се дошло до тога да то име остане само за два словенска народа, за па Србе на југу и за Србе у Лужици на делом сјеверу. Међу тим за доказ како је та име подаји и заједничко било свим Словенима и како је и данас очувано, напомињемо овде само то, колико се путу ово налази у Аустро-Угарској ико име честа села, брегова и т. д. Ево то статистике:

1. Срб или Сирб, село у Чешкој, у клатавском округу.

2. Срб, Срби или Сри, село у истом округу, има 28. кућа и 241 становника.

3. Срб, Срби Сри, село у Чешкој, у округу раковском, велико је 23 куће и има 204 становника. Ово је село подигнуто у 17.ом вијеку.

4. Србен, у Чешкој, у округу Бади, има 17. кућа и 225 становника.

5. Србен, Сребен, у Чешкој, у

Уредник и издавалац **Божко Новаковић**

раковском округу, велико 52 куће и 436 становника.

6. Србен, у Чешкој, у хрудимском округу, 26. децембра и 188 становника.

7. Србен, Сребен, у Чешкој, у клатавском округу, село са 30 кућа и 206 становника. Ово село звало се тако је 1384 године.

8. Србен, село у Чешкој, у истом округу, има 26 кућа и 245 становника.

9. Сибина, село у Чешкој, у кујском округу, има 16 кућа и 198 становника.

10. Србен, село у Чешкој, у берузском округу.

11. Србен или Србина, село у Моравској у озимском округу; 21 кућа и 126 становника.

12. Српска Нимка, село у Чешкој, у кенинградском округу.

13. Српско или Србско село, у Чешкој, у берузском округу.

14. Српско, Србско, у Чешкој, у бунијаском округу, село од 21 куће и 126 становника.

15. Серб, у Хрватској, село од 77 кућа и 384 становника, близу високог брда где се лежи Орлови Греда.

16. Серб, на Улици у Хрватској, у карловичком генералитету.

17. Сербаје Ваље, поток у Чешкој, у чанадској жупанији.

18. Сербакеши Ваље или Сербакеши Ваље, поток у Ерделју.

19. Сербаке Ваље, онеч поток у Ерделју.

20. Сербакаска Ваље, поток у Ерделју.

21. Серберен или Сербо село, у Чешкој, у зарадској жупанији.

22. Сербец, село у Ерделју, у худалској жупанији.

23. Сербеку, у Ерделју, у торбушкој жупанији.

24. Серб Ваље, поток у Ерделју.

25. Сербци, село у Чешкој, у автогорничком округу, велико 22 куће и 135 становника.

26. Сербиду, једна гора у Ерделју, у худалској жупанији.

27. Сербоч, Сербци, у Чешкој, у березкој жупанији, село од 14 кућа и 106 становника.

28. Сербол Ваље, поток у Ерделју.

29. Сербије, Сербаден, Сербади, у Чешкој, у ларашкој жупанији.

30. Сербати, у Ерделју, планина на граници Ерделја према Влашкој.

31. Серботи, један брјеј у Ерделју, између доњег Биограда (Also Fejerev r.) и сибњеској жупанији.

32. Сербати, поток у Ерделју, у сибњеској жупанији.

33. Сирб, у Чешкој, у клатавском округу, село од 46 кућа и 322 становника.

34. Сирбци, Сирбци, село у Чешкој, у солзекском округу; 26 кућа и 160 становника.

35. Сирбцизане, планине (један зио Алва) у Штајерској, у јуденбуршком округу.

36. Срб, место у бившој личкој републици. Број кућа у овим селима и број становника узет је из заједничких аустријских изјавитеља од првог 20 година. Ту ће бити разлике према садашњем ставу ствари, или се сва та мјеста и сад зову тако као тад тако и сада.

(Срп. Нов.)

ПРИЛОЗИ ЗА ЗИДАЊЕ

„ЗЕТСКОГА ДОМА“.

Г. Гавро Јаковић, трг. у Нишићу № 10 —

Потоња сума 11.175 52

Света до сад 11.185 52

Цетиње, 24. Августа 1885.

Средински Цетињски одбор за скупљање прилога:

М. Изаменци. Јово Јевановић.
В. Вујчић.

Књижевни огласи.

Открыта на 1885 г. (съ 1. Августа по 1. Января 1886 г.) подниска на большую, политическую, литературную, общественную и гигиеническую газету

„ЗДОРОВЬЕ“, выходящую без предварительной цензуры ТРИ РАЗА в неделю.

Газета „Здоровье“, беззрерывно

выходившая въ текуше 12 лѣтъ, въ настоещее времѧ перешла къ полому издателю И. И. Назаревскому и съ 1. Августа с. г. будеъ выходить въ совершенно измѣнномъ видѣ: по новой программѣ и большомъ форматѣ.

Задача и цель газеты „Здоровье“ давать своимъ читателямъ возможность свое-временно следить за всимъ совершившимся на земномъ шарѣ въ области политики, жизни, науки и искусства и уволить ихъ отъ необходимости прочитывать всѣ эти газеты.

Въ виду этого газета будеъ длжна та пять большихъ самостоятельныхъ отдѣловъ: 1) отдѣль правительственныйъ законопроектъ и распоряженій, 2) отдѣль политической, 3) общественной, 4) литературной, и 5) гигиенической, при чемъ каждый отдѣлъ будеъ подробно разработанъ и отличаться скжатою познаніемъ изложениемъ, какъ это принятъ въ лучшихъ иллюстрированныхъ изданіяхъ, а статьи даже самаго серьезнаго научнаго содержанія будуть общегностными и понулямыми.

Такимъ образомъ по своему вида и интересу газета „Здоровье“ будеъ статьи какъ для серьезнаго такъ и для легкаго чтенія, обилию материала для чтенія, обширному формату и дешевизнѣ, „Здоровье“ дѣйствительно будеъ властолюбою газетою каждаго образованнаго човѣка и замѣнить дорогія изданія.

Что касается направления, то „Здоровье“ будеъ честно служить Россіи и обществу, поставивъ своимъ девизомъ правду и истину, она будеъ поборникомъ гуманизма, самодѣлательности и прогресса. Издатель задаље илью дати русской обществу дѣйствительно дѣшеву ю газету, вида и интереса, вида и достоинства не богатому члену, интересную по своему содержанію и честного и нравственнаго издаванія.

Подниска доставкою и пересыпкою въ Россію на годъ 6 р.; полгода 3 р. 50 к.; пять мѣсѧцевъ 3 р.; четыре — 2 р. 50 к.; три — 2 р. и один — 75 к. За границу: на годъ 8 р.; полгода 4 р. 50 к.; пять мѣсѧцевъ 4 р.; четыре — 3 р.; три — 2 р. 50 к. и один — 1 руб.

Иногородные и городские поднисчики со своими требование исключительно адресуютъ въ главную кишиневскую газету „Здоровье“ (С.-Петербургъ, Басейная ул., д. № 22) издателю Навау Никитичу Подлѣглову; къ нему же, какъ непосредственно и постыдно принимающему участіе въ редакціи, обращаются и всѣ лица, имѣющія дѣловыя сношения съ редакціей.

Подниска также принимается въ Париже, въ конторѣ Agence Slave, Place de l'Opéra, № 4.

Къ свѣдѣнію поднисчиковъ газетъ „Основа“ и „Здоровье“

Всѣ поднисчики еженедѣльной газеты „Основа“, простирающейся по всимъ издаваніямъ, будутъ газети получать газету „Здоровье“. Послѣднюю будеъ также получать и всѣ са прежнія поднисчики.

(2—3)

Школска Објава.

На овд. кн. црног. државији отвара се нови школски течај за школску годину 1885/6, која траје од 1. Септембра 1885 до 1. Септембра 1886.

Ученици уписане се 29., 30. и 31. Августа у канцеларији гимназијске управе од 9 до 12 часова прије подне.

Ученици, којима је више од 15 или мање од 10 година, не могу се примити у први разред гимназије.

Сваки ученик, који жели ступити у Гимназију, вазда да поднесе прије уписану своје школско свједочанство и кртиеницу.

Ко се не уписане до 9. Септембра ов. г., не ће послије бити примијен у Гимназију.